

A l'horta de Campanar es concentra la major part del tràfic d'estupefaents de l'àrea metropolitana de València; és l'hipermercat de la droga, on acudeixen cada dia vora 2.000 persones a comprar dosis. Però darrere d'aquesta imatge de degradació hi ha els moviments especuladors de les grans constructores, que han fixat la mirada en aquell barri de la ciutat de València. Avui, als camps, ja no hi creixen encisams sinó blocs d'edificis.

Des de fa més de 16 anys, una bona part de l'horta de Campanar és envaïda per edificis alts i transitada per toxicòmans en cerca de droga.

Droga i especulació a l'horta de Campanar

A la ciutat de València hi ha barris que no encaixen amb la visió de futur i prosperitat que mostra la publicitat institucional. Són barris que es degraden i que allotgen tot allò que els districtes més afavorits no volen. Campanar i la seua horta són un exemple de degradació: des de fa vora

dos decennis, aquesta bossa agrícola situada al nord-oest del cap i casal del País Valencià acull l'anomenat hipermercat de la droga.

En aquell indret es concentra gairebé tot el tràfic de droga de l'àrea metropolitana de València (que inclou València, la comarca de l'Horta i uns

quants municipis més). "No és el lloc de la ciutat on hi ha més droga, però és el lloc més cridaner, on va la gent que està més malament i on es fa el tràfic a menor escala", explica José Sanmartín, treballador social de la Fundació Salut i Comunitat, que fa la feina a Campanar.

Campanar és un poble que perdé la independència quan fou absorbit per la ciutat a final del segle XIX. Té una trama urbana molt semblant a la de qual-sevol poble de la comarca, amb cases de llaurador, i el català encara hi és una llengua viva, gairebé el parla tothom. Molts veïns parlen de Campanar com si es tractara d'un poble.

A més, aquest barri conté una de les últimes bosses d'horta de la ciutat de València, una extensió de terra fèrtil i productiva, amb un bon grapat de molins fariners que abans molien el gra amb la força de l'aigua que recorre la xarxa de sèquies que solca aquesta llenca de terra.

Però la imatge idíl·lica s'esvaeix quan hom aguaita el terreny més de prop. Una bona part d'allò que no fa tant eren camps de conreu ha estat ocupada per edificis de gran alçada i planta nova, i pels camins entre els horts ara hi ha pocs llauradors. Ara hi ha tot de toxicòmans que, a peu, amb bicicleta o amb cotxe, acudeixen a l'hipermercat de la droga a comprar les dosis.

Eduard Pérez Lluch és el president de l'Associació de Veïns de Campanar, i ha estat observador de tot el procés que ha menat aquest barri a la situació actual. "Açò començà aproximadament quan Rita Barberà arribà a l'alcaldia de València", afirma Pérez Lluch. Barberà fou triada alcaldessa per primera vegada el 1991, ara fa ja 16 anys. Abans d'això aquest gruix de traficants i toxicòmans era al barri de Velluters, un barri cèntric molt proper a l'Ajuntament. Però de principi dels anys 90 ençà, el tràfic de droga començà a desplaçar-se cap a l'horta de Campanar.

Pérez Lluch assegura que aquell trasllat fou degut a una decisió política: "Calia netejar el centre de la ciutat. El govern municipal no podia tolerar que els toxicòmans consumiren la droga a escassos metres de l'ajuntament". Segons ell, un membre de la policia amb qui en parlà definí aquell desplaçament amb l'eufemisme "operació d'empenta progressiva". Però la mala imatge del centre no és l'única raó del trasllat de la compra-venda de droga.

"El que ha passat és que s'ha orientat la droga cap a un lloc d'interès per a l'especulació immobiliària", afegix Pérez Lluch. Així es degrada el barri i les terres són venudes més fàcilment. Les grans constructores valencianes tenen el ulls fits en aquella zona. Situacions semblants han estat denunciades pels veïns d'algunes altres zones, com el Cabanyal o la pedania de la Punta, on també han arribat traficants de droga i delinqüents que han degradat els barris. Malgrat aquesta pressió, a

l'horta de Campanar encara queda un grup reduït de llauradors vells que no volen abandonar les terres.

El representant veïnal tradueix la degradació del barri en fets concrets: atracaments, furts, trencadissa de vidres de cotxes... El barri ha esdevingut, segons ell, "la catifa d'entrada a l'hipermercat de la droga". I els carrers de Campanar són recorreguts diàriament per un degoteig de toxicòmans en cerca d'una dosi.

Malgrat aquesta degradació, Pérez Lluch assenyala que l'associació veïnal mai no ha volgut criminalitzar els drogoaddictes de la ubicació del mercat de la droga al seu barri: "Els són víctimes d'un problema social; el culpable del tràfic és el traficant", assegura, alhora que denuncia allò que per a ell és un consentiment polític i policíac. "La policia no deté els traficants", rebla amb indignació.

"Vivim un drama humà escenificat cada dia, amb gent que mor per malalties, pel fred, per les baralles entre toxicòmans...", denuncia. I lamenta que

els mitjans de comunicació se n'hagen fet ressò tan esporàdicament. Només quan hi ha hagut algun mort.

La reducció del dany. La Fundació Salut i Comunitat (FSC) és una ONG que té per objectius principals "contribuir a la salut i el benestar social de la comunitat per mitjà del desenvolupament d'accions de promoció de la salut i la qualitat de vida". La FSC treballa a l'horta de Campanar des de fa molts anys, amb programes de reducció de danys, ço és, fer que el problema siga el mínim possible.

Més en concret, a Campanar la FSC aplica dos programes per a la Conselleria de Sanitat, dins el projecte de la Unitat Mòbil d'Atenció a Drogodependents en Actiu (UMADA). D'una banda, un programa d'intercanvi de xeringues per a la prevenció del VIH, que consisteix a donar als toxicòmans xeringues noves en canvi de xeringues utilitzades. D'una altra banda, una tasca d'atenció al drogoaddicte mitjançant un centre d'aco-

BUSQUEM:

**Persona responsable
per organitzar i gestionar
magatzem a València**

OFERIM:

Contracte a mitja jornada i alta a la S.S.

INTERESSATS ENVIAR CURRÍCULUM A:

**Ruben Benavent
Sant Ferran, 12
46001 València**

Els veïns de l'horta de Campanar els preocupa tenir tan a prop de casa un problema greu com aquest: cada dia uns 2.000 drogoaddictes arriben a aquests terrenys per comprar-hi una dosi de droga.

llida mòbil. Amb aquest centre mòbil s'actua en cas de sobredosi, es porten aliments als toxicòmans –cafè amb llet, brou, galetes– i roba de segona mà. També els presten atenció sanitària i social.

La UMADA treballa amb monitors, un treballador social, un metge i un psicòleg, i es desplaça a l'horta de Campanar amb dos vehicles, de 9 h a 14 h i de 16 h a 23 h, cada dia de l'any.

Com indica el treballador social de la FSC, hi ha vora 100 toxicòmans que viuen a l'horta diàriament, en una situació de precarietat total. “Hi ha gent que hi entra i no n'ix en mesos i anys. Són malalts, perquè un drogodependent és un malalt. Té una malaltia crònica. I alguns, a més de la patologia pròpia, tenen més problemes, malalties de tota mena”, afegeix.

La relació amb els veïns de Campanar no ha estat pas sempre cordial, com reconeix. “Estan farts de trobar-se aquesta situació cada dia. Aleshores s'encomanen als qui hi anem”, explica. I afegeix: “A alguns veïns els preocupa tenir el problema al seu barri, a l'horta. És un fet greu, perquè a l'hipermercat hi accedeixen al voltant d'unes 2.000 persones cada dia. Però nosaltres ens n'emportem gairebé totes les xeringues. Si no, allò en fóra ple. I se n'hi veuen poques.” (Certament, durant la visita del redactor a l'horta de Campanar només n'hi veié una.)

Segons conta Sanmartín, a totes les ciutats del món hi ha un lloc on es trafica i es consumeix droga. Tradicionalment, a València hi havia focus de droga a cada barri i també als pobles del voltant. Però les protestes dels veïns han acabat aqueixa situació de repartiment. “Lògicament, a ningú no li abelleix de tenir-ho al costat de sa casa”, explica Sanmartín. I finalment el tràfic s'ha concentrat en un espai reduït.

El problema de la droga. José Sanmartín explica que les ciutats han pres diverses decisions per afrontar el problema social de la droga. “Una opció seria tancar les canyes –nom amb què toxicòmans i policies designen l'hipermercat de Campanar–, com s'ha fet a Barcelona amb l'hipermercat de Can Tunis, i col·locar-ho al mig de la ciutat. Una altra és fer com s'ha fet a València: tancar els espais de cada barri on es trafica i concentrar el problema en un espai concret. Això són decisions amb pros i contres”.

“Encara que la gent no vol tenir-ho a prop, una situació com la de Campanar és molt exagerada, perquè es concentra tot el mercat en un lloc molt menut, i aleshores allò és una barbaritat. Si això fóra repartit a cada zona de la ciutat, probablement no seria tan escandalós”, afegeix.

Sanmartín troba que els programes de reducció del dany –els que fa la

FCS– s'apropen a allò que s'ha de fer. A més, proposa una altra opció: l'obertura de narcosaes, com a Barcelona. Són sales de consum supervisat, on els toxicòmans consumeixen la droga en condicions higièniques. En aquest cas el treballador social creu que caldria donar la veu als afectats, als professionals i als veïns.

“En opinió meua, s'han d'atendre els toxicòmans amb sales de consum supervisat i potser legalitzar alguna classe de substància. Legalitzar no vol dir que la gent pugui accedir-hi lliurement, sinó que hi haja programes d'heroïna controlada, per exemple”, explica.

Però, com ell mateix apunta, la gent ha d'assumir aquesta situació: “ha d'assumir que el problema de la droga hi és, com hi ha malalts mentals o més classes de patologies socials”. Amb la droga, doncs, no es pot fer com si no existira.

Segons el geògraf mallorquí Vicenç Maria Rosselló, l'horta de Campanar és el moll de l'os de tota l'horta de València. El racó més ric. Thomas F. Glick, nord-americà expert en l'horta medieval i resident a Gorga (Comtat), la qualificà d'autèntic parc tecnològic de l'Edat Mitjana per la xarxa de molins fariners i batans. Hui, si és coneguda per alguna cosa, és per l'hipermercat de la droga. La irresponsabilitat i la cobdícia en tenen la culpa.

Borja Català